

82. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2024

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte;
Ģeomātika: tālzpēte un ĢIS

Toponīmiska rekonstrukcija zaudētu datu atgūšanai

Problemātika, situācijas, paņēmieni

AiGars Liepiņš, upes.lv

Torņakalns, 2024.gada Sulu laika 5.diena

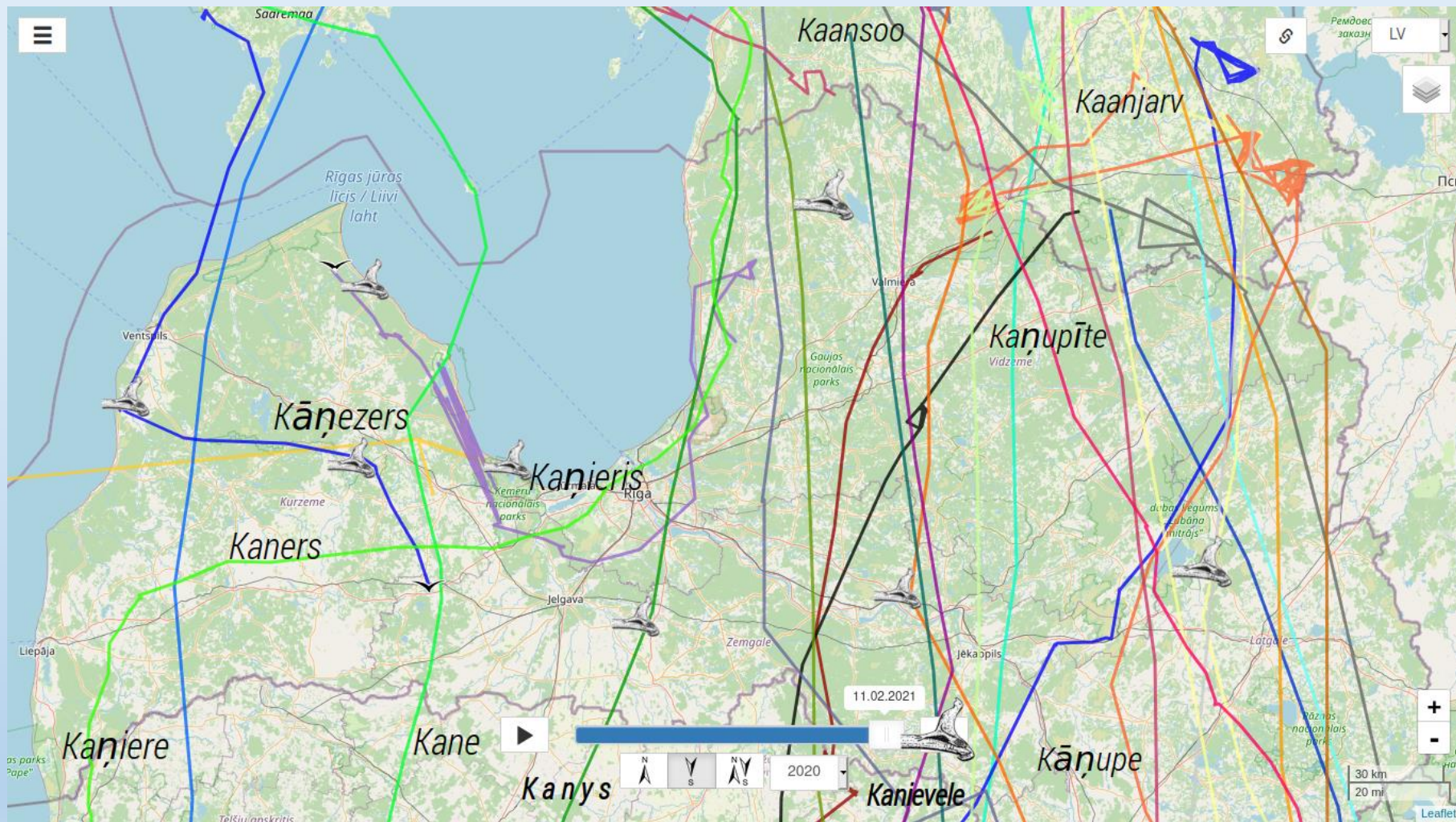
Grafisku pretrunu atklāšana un pirmā analīze

Pietiek
salīdzināt pāris
jaunāko karšu
izdevumus, lai
pamanītu
nesakritības.
Jo vairāk karšu
materiāla, jo
mazāk
sakritību.

Putni lido
reālā laikā +
toponīmi +
arheo-vietas

Sārnates kaula tēls.

LKA 2022, Kultūras krustpunkti. Kultūras izpausmju topogrāfija, A.Liepiņš

Pētījumu pamatojums – no vienkāršā līdz komplicētam

Situāciju dažādība un atšķirības.

Mēdz būt VIENKĀRŠI GADĪJUMI, kuriem pētījums nav nepieciešams (ja nav prasība atklāt dziļākas sakarības);

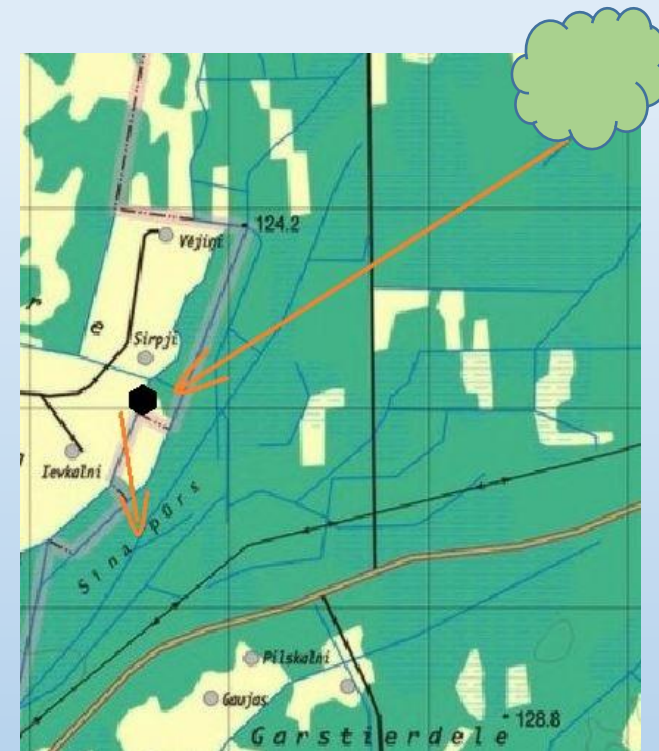
SAREŽĢĪTI GADĪJUMI kuriem pietiktu ar ģeogrāfiski vēsturisku pētījumu;

KOMPLICĒTAS situācijas, kurās pētījums prasa topogrāfisku

REKONSTRUKCIJU.

Siena purvs => mežsarga saimniecība => x / y
* * *

Bolvu rajons, Purnovas/Ābelenes novads,
Stompaku apvidus

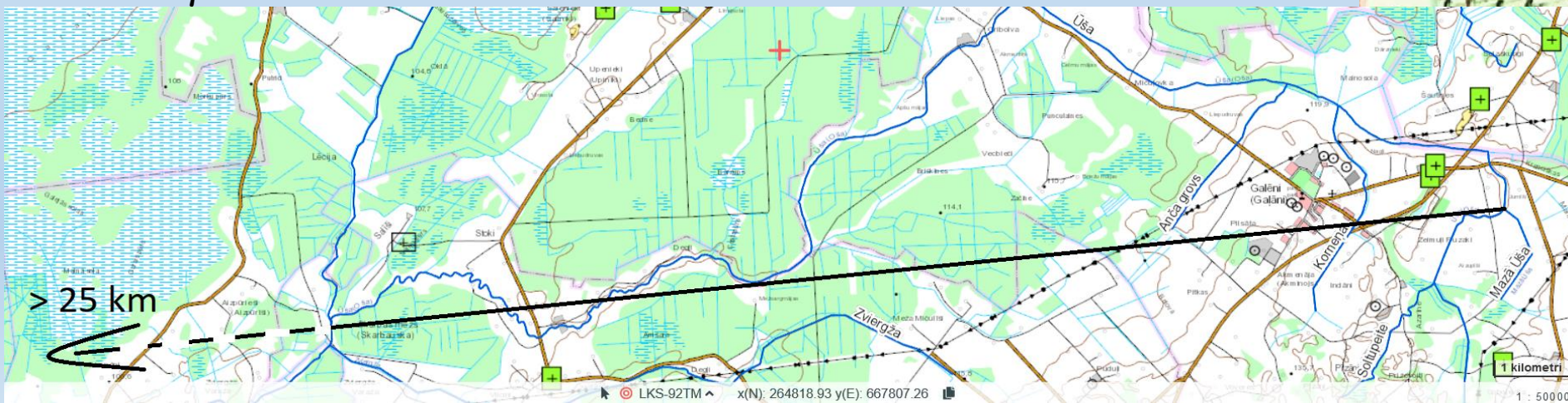
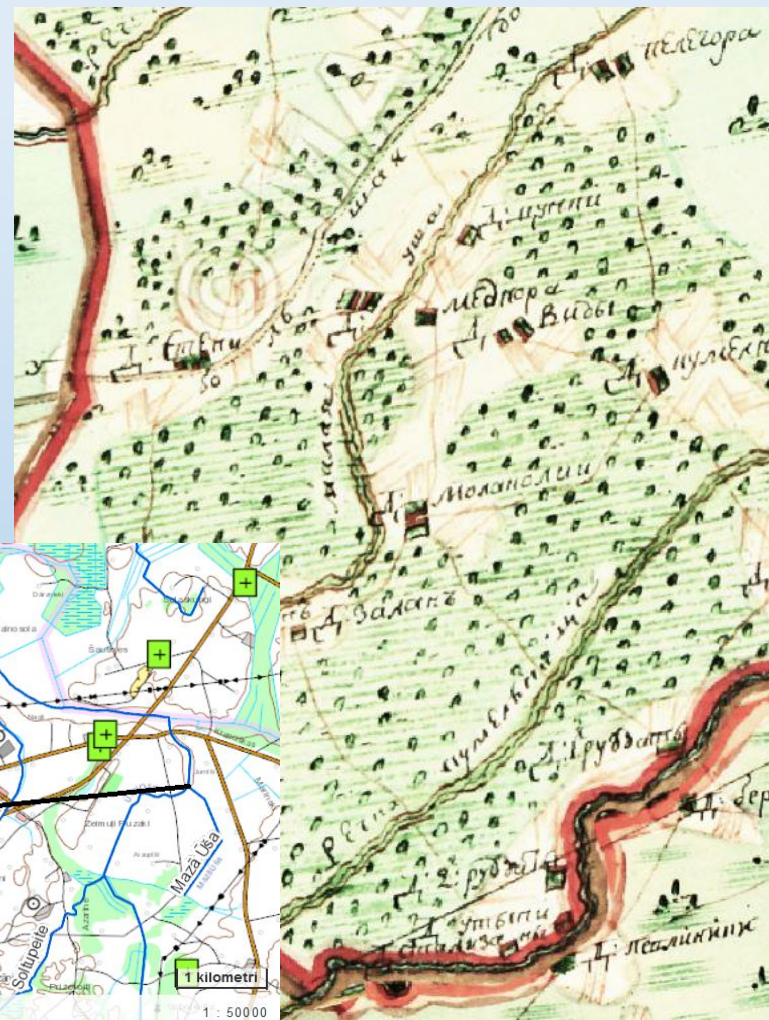

Vienkāršie gadījumi ~

Objekts pārvietojies – nosaukums saglabājas iepriekšējo novietojumu;

Nosaukums pārcelts / – objekts paliek bez vai iegūst jaunu nosaukumu;

Dabiska/organiska nosaukumu nomaiņa, iepriekšējam turpinot «dzīvi»...

Krievijas ģenerālmērīšana 1784.g.

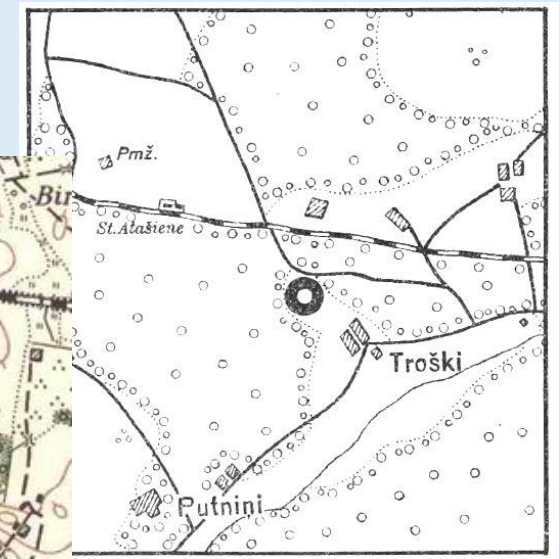
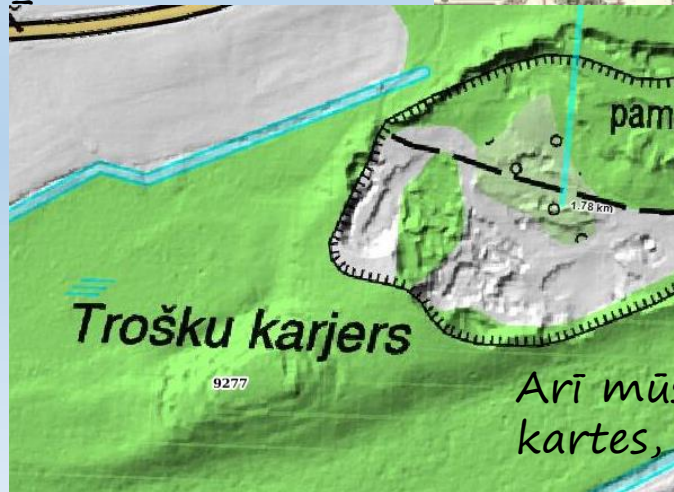
Vienkāršie gadījumi ~

Pazudušais – «noraktais»
latgaļu pilskalns Atašienē.

Ernests Brastiņš, (mērnieks
topogrāfs) 1925.gadā publicē
neprecīzi atzīmētu
novietojumu;

2018. gadā pateicoties LIDAR
attēliem, tika pamanīti
nepārprotami zemes pār-
veidojumi;

Novirze vairāk
par 1,5 kilometriem ...

Fragmenti- 192x.g. m 1:75 000;

LA 1936.g m 1: 25 000

T50 + LIDAR + objekts 9277

Arī mūsdienu iespējas savietot
kartes, pilnīgu sakritību nedod.

Sarežģīti gadījumi

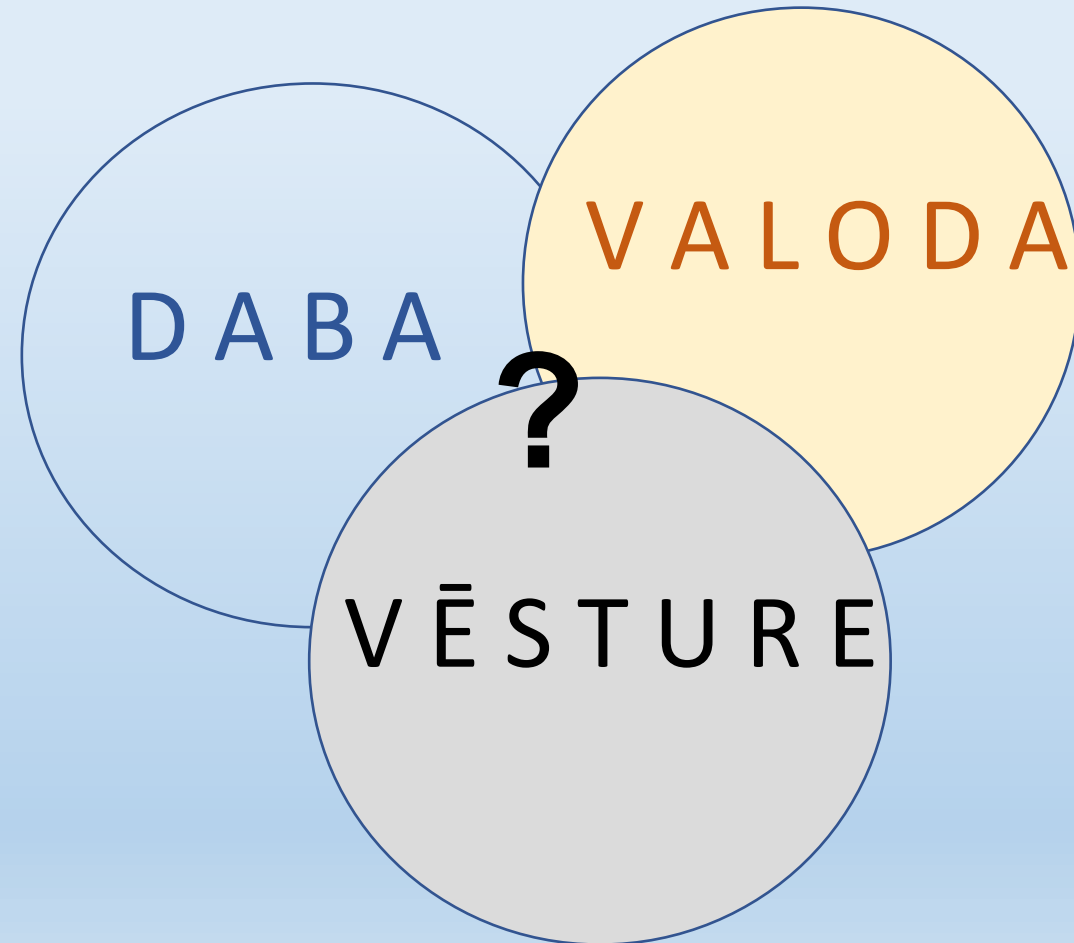
~

Varētu precizēt – `sarežģītāki`, jo tuvojoties atrisinājumam parādās vienkāršība.

Starpdisciplināritāte ~

Toponīmikas struktūru
veido –

kognitīvās zinātnes

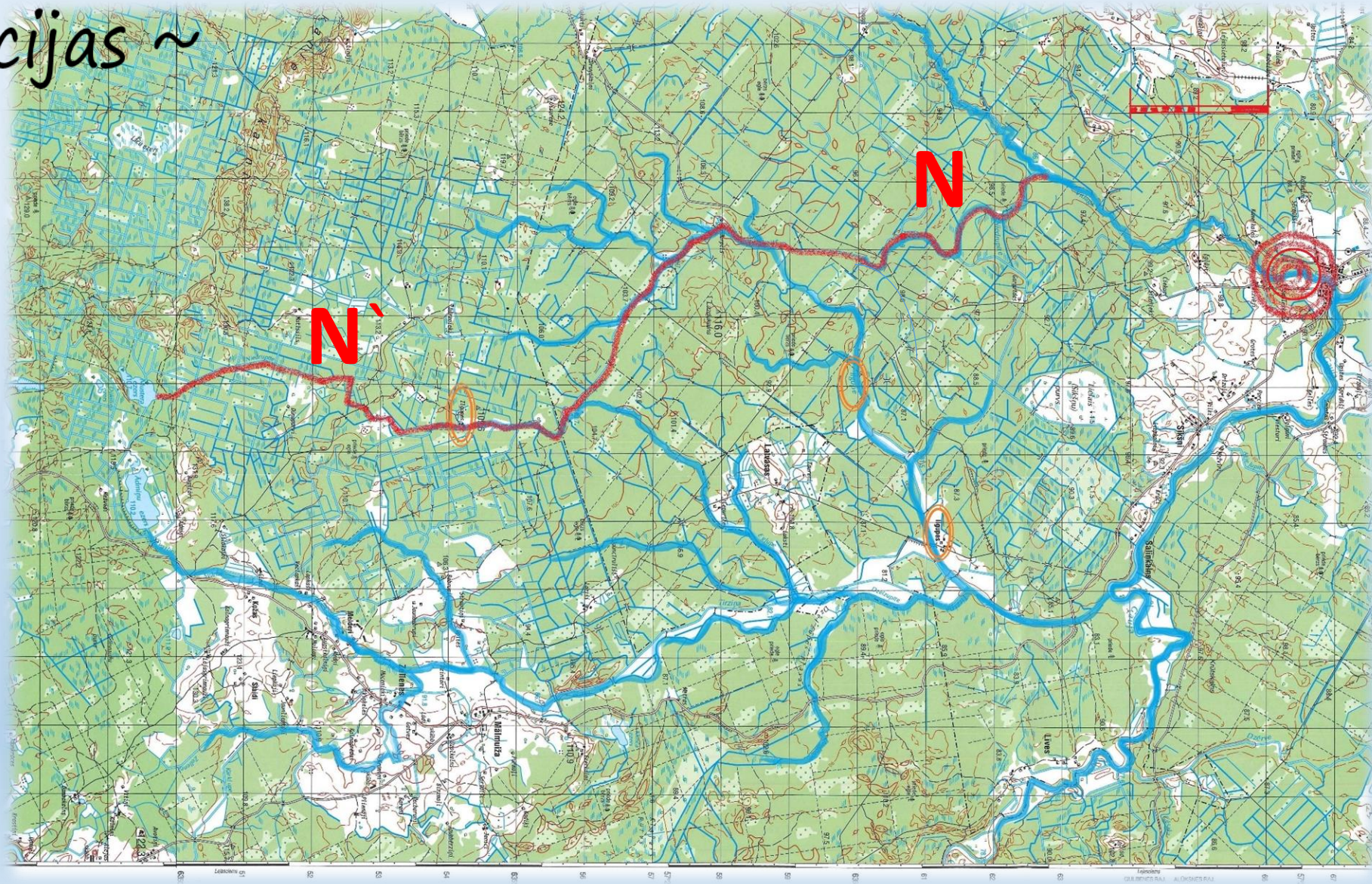
Rekonstrukcijas ~

Situācijas kurās nepietiek ar ģeogrāfisku pētījumu,
pat piesaistot vēstures un filoloģijas faktus.

Rekonstrukcijas ~

Rekonstrukcijas ~

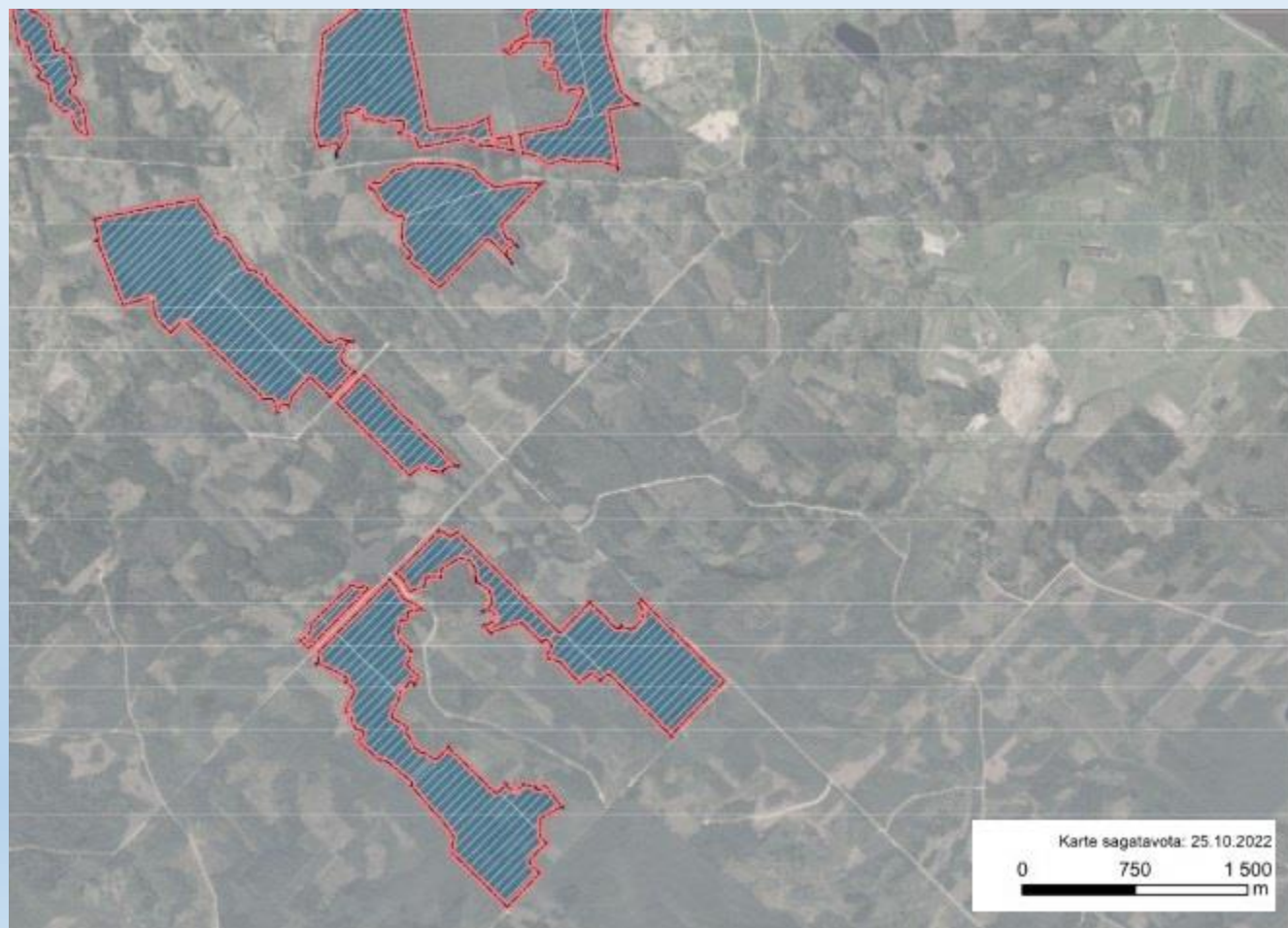

Troksnis, traucējumi pastāv ikvienā saskarsmes sistēmā, neskatoties uz nesēja tipu.

The Mathematical Theory of Communication, Claude Shannon, University of Illinois Pres, 1948

Noise, interference shall enter or occur in any communication system, regardless of its type.

upes.lv

nr621A

Jautājumi?

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

upes.lv

11.29.14